

[Ebba Strange]

udlændinge får udgangstilladelse fra fængslerne, end det sker for danskere. Det sker også oftere, at udlændinge bliver varetægtsfængslet end danskere med den samme begrundelse, nemlig risikoen for at de skal stikke af til udlandet.

Det er klart, at usikkerhed omkring ens rettigheder giver generel utryghed. Derudover oplever mange udenlandske arbejdere i Danmark, at de bliver diskrimineret. Det er blevet nævnt flere gange her i debatten i dag, at de udenlandske arbejdere gennemgående får det hårdeste, det dårligst betalte og det mest belastende arbejde, at de har en højere ledighed end danske arbejdere, og at de har sværere ved at modtage den arbejdsmarkedsuddannelse, tillidsmandsuddannelse og den slags ting, som bliver oprettet på arbejdsmarkedet.

For børnene er situationen også vanskelig. De er tyrkere, pakistanere eller jugoslaver derhjemme. I skolen skal de helst være danskere, og på gaden er de sådan lidt smådiskriminerede, halvt tyrkere og halvt danskere. Ud over den skolegang, som de danske myndigheder tilrettelægger, går mange af dem i rent tyrkisk skole.

Kvinderne er i en ganske særlig situation, fordi deres kulturmønster indicerer, at de i meget ringere grad end danske kvinder er vant til og end deres mænd har mulighed for at deltage i det offentlige liv uden for hjemmet.

Gennemgående bor indvandrerne dårligere end danskerne, de går dårligere klædt, de spiser dårligere, og de har mere traditionelle fattigdomssygdomme, end danskerne har.

Danskernes informationsniveau omkring de reelle forhold om de udenlandske arbejdere er ikke stort. Det har vi også set i debatten i dag, senest ved hr. Pilgaard Andersens indlæg. Hvis det er dér, danskerne skal få deres information fra, er det klart, at den bliver ringe. Og når informationsniveauet er ringe, så bliver vi almindelige danskere lette ofre for en billig racistisk propaganda om, at udlændingene udnytter os, at de er mere forbryderiske end vi andre, og dette danner naturlig baggrund for en diskriminerende holdning.

Mange udlændinge oplever også noget, de selv synes er en ydmygende holdning hos tilsynet med udlændinge. De oplever det tit dér, hvor de bor, de oplever det ofte på ar-

bejdspladserne og på uddannelsesstederne, så på den baggrund kan man såmænd undre sig over, at de stort set er så veltilpassede i det danske samfund, som de er.

Lad os slå det fast, som det også er gjort tidligere her i debatten, at skylden for, at vi har fået et indvandrerproblem i Danmark, er danskernes egen og ikke mindst de danske arbejdsgiveres. Da de manglede arbejdskraft i 1960'erne, sendte de bud efter en arbejdskraft, der var billig og villig, og som var parat til at udføre det arbejde, det var svært at få organiserede danske arbejdere til at udføre til den dårlige løn, man ville give for det. De kom i første omgang alene, så de belastede ikke vores social-, sundheds- og uddannelsessystem. De var ikke vant til at organisere sig og aktionere, så de var fredelige – man kunne få dem til hvad som helst. De kunne staves af vejen i boliger, der ikke kunne udlejes til andre, for de stillede ikke store krav. De var tværtimod interesseret i at få så meget af deres løn tilovers som muligt, så de kunne sende penge hjem til deres familier i udlandet. Men regnskabet gik ikke op. Selv om det var deres mål at vende hjem, når de havde penge nok, er Danmark ikke noget let land at samle kapital i, når man er ansat på mindstelønnen. Det er heller ikke nemt at forlade et land igen, når forholdene i ens hjemland ikke er blevet bedre og forholdene trods alt er bedre dér, hvor man nu er. Derfor er der siden 1970 i stor udstrækning kommet familier til landet, familier til de arbejdere som kom i 1960'erne.

Og så fik vi i Danmark et immigrationsproblem, som vi ikke var forberedt på. Vi har ganske vist en lang række bekendtgørelser om udlændinges stilling i Danmark, men nogen egentlig formuleret indvandrerpolitik er aldrig blevet lavet.

I 1973 var der en debat her i folketinget på baggrund af et beslutningsforslag fra SF. Det var ikke en forespørgselsdebat – det er en oplysning til hr. Wilhjelm. Hovedindholdet i dette forslag var et ønske om at ligestille herboende udlændinge med danskere.

Intentionerne i det daværende forslag var for så vidt gode nok ud fra den tids forudsætninger. Men når vi ser på hele situationen i 1979, så mener jeg alligevel, at vi skal tage et andet udgangspunkt, for det er stadig væk SF's mål, at der skal være en egentlig ligestilling mellem fastboende udlændinge og dan-